

FILOZOFICKÁ FAKULTA Univerzita Karlova

Zvolte položku. bakalářské práce z Historie

Autor: Eliška Kořítková

Název práce a bibliografické údaje: *Dominikánský konvent a farnost v Jablonném v Podještědí v 17. a 18. století*, 64 stran textu, seznam pramenů a literatury, přílohy: mapy, obrázky, reprodukce nevydaných pramenů

Autor posudku: PhDr. Jan Zdichynec, Ph.D.

A) Posouzení obsahu

Definice cílů práce, stanovení výzkumných otázek	výborně
Metodologie práce	výborně
Koncepce a struktura práce	výborně
Práce s prameny	výborně
Schopnost analýzy, interpretace a kritického myšlení	výborně
Invenčnost a původnost	výborně

Pokud je potřeba, zejména v případě hodnocení „neprospěl“ doplňte hodnocení psaným komentářem:

Struktura práce je dost tradiční, ale logická. Abstrakt je výstižný, ale upozornil bych v něm také na to, že autorka shromáždila z nevydaných pramenů podrobné informace – v literatuře vlastně první – o personální struktuře konventu, zejména o jeho představených. Snad až příliš rozsáhlé jsou pasáže věnované starším dějinám farnosti a konventu – je ovšem pochopitelné, že si autorka musela vytvořit východisko pro svůj výzkum (koneckonců i pro mne tu jsou zajímavé úvahy o vztazích Markvarticů k cisterciákům a Horní Lužici). Oceňuji, že E. Kořítková do práce vložila stručnou charakteristiku městečka Jablonného, která by jistě mohla být ještě prohloubena. Prohloubit by bylo možné i charakteristiku dalších kontextů vývoje Jablonného: panství, kam spadalo, a církevní správy (farnost je charakterizována až uprostřed textu, zajímavé by opravdu bylo zkusit se zamyslet nad jejími příjmy, jednotlivými oltáři v kostelech atd.). Je pravda – zde musím souhlasit s oponentem – že autorka se soustředí na opravdu drobné střípky ze sledované problematiky, ale je si vědomá i širších souvislostí, jež ovšem bude třeba dopracovat. Doplnit by mohla i stručnou informaci o dominikánském řádu a jeho poslání.

Jasně je vymezení problematiky a stanovení badatelských otázek. **Po stránce metodologie a historického řemesla** lze v prvé řadě vyzvednout, že autorka samostatně shromáždila, přečetla a interpretovala často nevydané německé a latinské prameny. Dokázala se vyrovnat i s omyly dosavadního bádání a vymezit se vůči výzkumu aktuálnímu (uměleckohistorické studie o chrámu sv. Vavřince v Jablonném v Podještědí, studie o kultu sv. Zdislavy). Svě téma si vytyčila samostatně a smysluplně a v rozsahu, který lze zvládnout v rámci bakalářské práce a umožňuje i další rozvíjení tématu. Perfektní je vyčerpávající přehled dosavadního bádání. Snad mohly být více tematizované teoretičtější práce o náboženském životě raného novověku – autorka, zdá se, inklinuje, stejně jako autor posudku, spíše k empirickému výzkumu. Podrobnější mohl být snad přehled studovaných pramenů.

Věcně: autorka se v obtížné problematice orientuje výborně. Dokáže dovedně propojovat vlastní výzkum a informace převzaté z dosavadního bádání, jež částečně koriguje. Snad bych na některých místech důkladněji zdůraznil, že např. vyznění spleťtých náboženských poměrů v 16. a na začátku 17. století je dáno rétorikou katolických (Pinkavovy dějiny) či protestantských autorů. Některé nepřesně citované prameny se již dohledat patrně nepodaří – oceňuji nicméně snahu autorky se i s tímto nešvarem staršího bádání vyrovnat.

Zajímavá je otázka správy farností řeholním klérem – snad by zde bylo dobré pracovat důsledněji s pojmem inkorporovaná farnost. Při poznámce o přepisování vlastních jmen by autorka měla odkázat na bio-bibliografickou databázi řeholníků spravovanou Historickým ústavem Akademie věd ČR, v. v. i. (kterou ovšem zná).

FILOZOFICKÁ FAKULTA Univerzita Karlova

Je otázka, zda je funkční členění na „místní“ a „církvevní“ historiografii – nepatří Pinkava spíše do církevního proudu dějepisu? Inspirativní by mohly být také zde nezohledněné studie Pavla Pumpra. Cenná je nepochybně pasáž o personálních konventu, snad bych jen více při interpretaci získaných dat pracoval s mobilitou mezi jednotlivými konventy, typickou pro mendikantské řády.

Když autorka poznamenává, že R. Wolkan je ve svém výkladu objektivní, měla by to doložit konkrétním příkladem.

Přínos: autorka samostatně pracuje s nevydanými prameny, dokáže revidovat výpověď dosavadní literatury a vytvářet vlastní, dobře podložené závěry. Zajímavá je otázka interakce dominikánů a farníků, stejně jako konkurence různých místních kultů. Oceňuji i zohlednění zajímavých vazeb Jablonného na Horní Lužici (včetně tamních luteránů, a to i v době rekatolizace) – soudím, že i tímto směrem by mohl být prohlouben dosavadní výzkum).

B) Posouzení formálních náležitostí

Seznam pramenů a literatury, práce s literaturou	výborně
Poznámkový aparát	výborně
Formální struktura práce	výborně
Stylistická a jazyková úroveň	výborně
Přílohy (pokud jsou)	výborně

Pokud je potřeba, zejména v případě hodnocení „neprospěl“ doplňte hodnocení psaným komentářem:

Po **stránce formální** nelze práci vytknout takřka nic. Poznámkový aparát je zpracován perfektně, zavedl bych jen důslednější systém zkrácených citací pramenů, který by text poněkud odlehčil. Oceňuji, že autorka uvedla i pravidla přepisování raně novověkých pramenů. Snad by nevydané prameny mohly přijít ke slovu častěji (textová příloha?) – jejich výpověď je ale nepochybně tlumočena citlivě.

Autorka píše **čtivým, čistým jazykem** bez závažnějších stylistických a gramatických prohřešků.¹ Ve vyjadřování je spíše úsporná a výstižná, zbytečně se neopakuje. Jen občas nalezneme úsměvné jazykové lapsy – historikem jistě není jen Mikulec, ale také Brčák či Orlita (s. 15).

Přílohy práci zajímavě obohacují, tabulky se jmény představených bych spíše vložil do příloh než do samotného textu.

C) Celkové zhodnocení

1) Celkové shrnutí (povinné, alespoň 500 znaků)

Bakalářské práce, jež by byly věnované raně novověkým církevním dějinám, rozhodně netvoří nejčastější volbu studentů, a to z pochopitelných důvodů – předpokládají přinejmenším schopnost paleograficky náročné práce s nevydanými prameny a znalost latiny a/či němčiny. Navíc se dotýkají oblasti, jež je sice v posledních třiceti letech intenzivně badateli sledována, vzbuzuje však alespoň v širší společnosti stále značné předsudky. Eliška Kořítková si přesto zvolila téma pro svůj výzkum právě v této oblasti, přičemž ji k němu vedl v první řadě osobní vztah k regionu.

Chci dále zdůraznit, že spolupráce se studentkou byla perfektní – E. Kořítková psala práci průběžně, nikoli na poslední chvíli, pravidelně konzultovala a zohledňovala mé připomínky nebo se k nim samostatně vyjadřovala. Obhazuje navíc přesně po šestém semestru bakalářského studia. Je také třeba říci, že se svým výzkumem postoupila i do studentské soutěže oboru historie.

¹ Přesto i zde bohužel nalezneme hrubou chybu, jako na s. 11 – „osobnosti se zasloužili“.

FILOZOFICKÁ FAKULTA Univerzita Karlova

Badatelské otázky E. Kořítková zformulovala samostatně a své cíle naplnila měrou vrchovatou, takže bez váhání mohu konstatovat, že tato bakalářská práce patří k těm nejlepším, jež byly pod mým vedením obhájeny.

2) Případně navrhovaná témata či otázky k obhajobě

Jak vnímá autorka rozdíl mezi pojmy „zbožnost“ a „náboženský život“?

Autorka sleduje poměry ve farnosti Jablonné spíše z pramenů spjatých s dominikány a místní farou. Existují prameny, které by umožňovaly nahlédnout problematiku i ze strany opačné, očima světské, tj. šlechtické vrchnosti, měšťanů? Snad by mohla být prohloubena rešerše i v pramenech diecézní proveniencce.

E. Kořítková si je vědoma, že téma má především regionální relevanci, je to především v nejlepším slova smyslu kvalitní mikrohistorická sonda. Dokáže si představit, že by svůj výzkum obohatila o srovnání s jinou farností? Jaká kritéria by pro srovnání volila?

Bylo by možné sledovat exulanty z Jablonného v Podještědí? Jeví se jí, že změna náboženství u dříve patrně především luteránských měšťanů byla spíše rychlá nebo pomalá?

Nalezla autorka v pramenech stopy po vnímání hrobu zakladatelů, Berků z Dubé? Jak si vysvětluje patrocínium sv. Vavřince pro daný kostel? Zajímavé je, že památka Zdislavina byla v době barokní rozvíjena poměrně málo.

Mezi poněkud miniaturními poměry městečka Jablonného a jistě monumentálním (a v plné šíři ostatně nedobudovaným) kostelem sv. Vavřince je patrný rozpor – jako by ambice stavebníka překračovaly možnosti městečka a patrně i dominikánů. Jak si autorka tento rozpor vysvětluje? A není ostatně překvapivé i to, že dominikánský konvent byl poměrně záhy po vzniku samotného řádu založen spíše v provinčním městečku?

Hodlá autorka ve výzkumu tohoto tématu pokračovat a jakým případně směrem?

3) Závěrečné doporučení

Práci **doporučuji** k obhajobě a navrhuji hodnotit známkou **výborně**

V Praze, dne 15. června 2021

Podpis Jan Zdichynec